

Sagen sattes under Forhandling.

Alberti: Da det foreliggende Forslag og det under næste Punkt paa Dagsordenen opførte Lovforslag den 22de Januar 1897 blev forelagt her i Tinget af det forrige Ministerium, bleve disse Lovforslag modtagne af Flertallet i dette Ting og af betydeligt flere derudover med megen Tilfredshed. Det var ikke saa meget, fordi disse Lovforslag netop ramte det, som Flertallet i dette Ting mente vilde være det rigtige, ikke paa langt nær, thi begge Lovforslag vare langt fra, hvad Flertallet kunde ønske paa dette Omraade; den store Tilslutning her i Tinget skete af to Grunde. Den ene Grund var denne, at i en Række af Aar var der blevet paalagt Kommunerne en Mængde Opgaver, der alle sammen kostede Penge, og mange Penge, uden at der samtidig i noget nævneværdigt Omfang eller i alt Fald i nogenlunde tilstrækkeligt Omfang var anvist Kommunerne ny Pengemidler til Opfyldelse af disse Opgaver; og samtidig dermed havde Forholdene paa det økonomiske Omraade udviklet sig saaledes, at den allerstørste Del af Skatteyderne i Kommunerne, alle de, hvem de største Skatter til Kommunerne paa-hvile, vare i langt ringere Grad end tilforn i Stand til at udrede Skatterne, naar de fda skulle leve og betale enhver sit. Det var den ene Grund. Den anden Grund var den, at Lovforslagene brøde Vejen for et nyt Princip, nemlig at lade noget af Skatten til Staten komme Kommunerne til gode, og til Gengæld lade Staten faa en direkte Skat fra alle dem, der have deres Formue anbragt paa anden Maade end i faste Ejendomme, og fra alle dem, hvis Indtægter hidrørte fra andet end Drift af faste Ejendomme. Dette var et nyt Princip, som de, Flertallet her i Tinget repræsenterer, i en meget lang Aarrække havde kæmpet for og rejst Krav om. Af disse Grunde blev altsaa Forslagene modtagne med Tilfredshed af Flertallet her i Tinget, og af disse Grunde var Flertallet ogsaa straks paa det rene med, at det her ikke gjaldt om at stille de Fordringer op, som man mente i og for sig vilde være de rigtige, og som man mente vilde være i og for sig både billige og retfærdige, men at det gjaldt om at arbejde Haand i Haand med og i Overensstemmelse med det Ministerium, der dog var gaaet et Skridt i den Retning, som Flertallet ønskede. Man søgte altsaa i Forstaelse med dette Ministerium at faa Lovforslagene ført videre i Haab om, at naar man saaledes slog af

paa de Idealer, som vare velbekendte for alle, man da ogsaa kunde vente, at der fra anden Side vilde vises Paaskønnelse af en saadan „Slaaen af“ paa Kravene ved, at der gjordes alvorlige Forsøg paa at gaa til Lovforslagenes uforandrede Vedtagelse saa vidt, som det paa nogen Maade var muligt.

Lovforslagene bleve altsaa forelagte her i Tinget den 22de Januar 1897, og allerede i Slutningen af Marts efter 3dje Behandling her i Tinget var man kommen saa vidt, at Lovforslagene kunde gaa op i Landstinget, og man var kommen saa vidt ved denne Behandling, at der paa snart sagt alle Punkter var opnaaet Enighed mellem det daværende Ministerium og Tingets Flertal, og det ikke Tingets Flertal taget i almindelig Forstand, men et Flertal, som bestod af hele Tinget med Undtagelse af nogle enkelte Medlemmer, der indtoge Særstandpunkter. Der var opnaaet Enighed med det daværende Ministerium, siger jeg, paa snart sagt alle Punkter. Der var kun nogle enkelte Punkter, som jeg senere skal komme tilbage til, hvor det daværende Ministerium tog et Forbehold. Forslaget gik altsaa op til Landstinget. Vi ventede henede, at det, naar det var i det daværende Ministeriums Hænder, vilde nyde hurtig og god Fremme i Landstinget. Vi gik ud fra, og det var naturligvis ogsaa fra vor Side en Grund til det Maadehold, vi udviste, at Regeringen, naar den saaledes var kommen til fuld Enighed med et Flertal af ellers ukendt Størrelse i Folketinget, vilde lægge al sin Autoritet og al sin Myndighed i Vægtsskaalen for at faa Forslagene fremmet i den Form, hvori de vare vedtagne, eller i hvert Fald, hvis dette skulde vise sig ganske ugørligt, med saa faa Afvigelser som muligt. Jeg tror heller ikke, der er nogen Grund til at tvivle om, at det Ministerium, der havde forelagt Lovforslagene, vilde have gjort dette. Men da Forslagene kom op i Landstinget, var der allerede en Ministerkrise i Gang, som endte med Ministeriets Afgang. I Landstinget stillede man sig i Samlingen 1896—97 paa den ganske besynderlige Maade, at man slet ikke satte Lovforslagene paa Dagsordenen; de kom ikke en Gang til 1ste Behandling. Man lod dem ligge ganske rolig paa Landstingets Formands Bord. Der er nu blevet sagt senere fra anden Side som et Slags Forsvar for dette, at man kunde dog ikke forhandle om saa betydningsfulde Love, naar en Ministerkrise var i Gang. Naar havde man nogen Sinde set det? Det er et Forsvar, som jeg ikke tillægger den allermindste Be-